

Dôchodková reforma – šanca sociálnej politiky 21.storočia

Ľudovít Kaník
Ministerstvo práce
sociálnych vecí a rodiny SR

Stav, alebo potreba dôchodkovej reformy v rozvinutom svete

- zmena politickej filozofie welfare-state
- redukcia výšky existujúceho dôchodkového zabezpečenia
- predlžovanie veku odchodu do dôchodku (Švajčiarsko 67 rokov)

Niektoré z krajín, ktoré plánujú uskutočniť dôchodkovú reformu:

- Nemecko
- Francúzsko
- Rakúsko
- Taliansko

Dôchodkové reformy v tranzitívnych krajinách

- principiálna zmena dôchodkového zabezpečenia pre pol miliardy obyvateľov stredovýchodnej Európy
- rôznorodé prístupy krajín V4 v oblasti implementácie reformy (Poľsko, Maďarsko, Estónsko)
- prípravná fáza v Českej republike

Niektoré z krajín, ktoré plánujú uskutočniť dôchodkovú reformu:

- Slovensko
- Česká republika
- Slovinsko
- Chorvátsko
- Rusko

Dôchodková reforma, šanca novej sociálnej politiky Slovenska.

Priebežný systém v súčasnosti:

Indikátory súčasného dôchodkového systému

- Počet poberateľov starobných dôchodkov: cca 1 mil. 200 tis.
- Počet poberateľov invalidných dôchodkov: cca 300 tis.
- Priemerný vek dožitia
  - muži 70 rokov
  - ženy 77 rokov
- Vek odchodu do dôchodku
  - muži 60 rokov
  - ženy 54-57 rokov
- Náklady na súčasný systém:
  - v roku 2002 79,62 mld Sk; 7,9% z HDP
  - v roku 2040 13% z HDP

Súčasný dôchodkový systém : jediný priebežný pilier - 28% odvody

štruktúra odvodov

zamestnanec

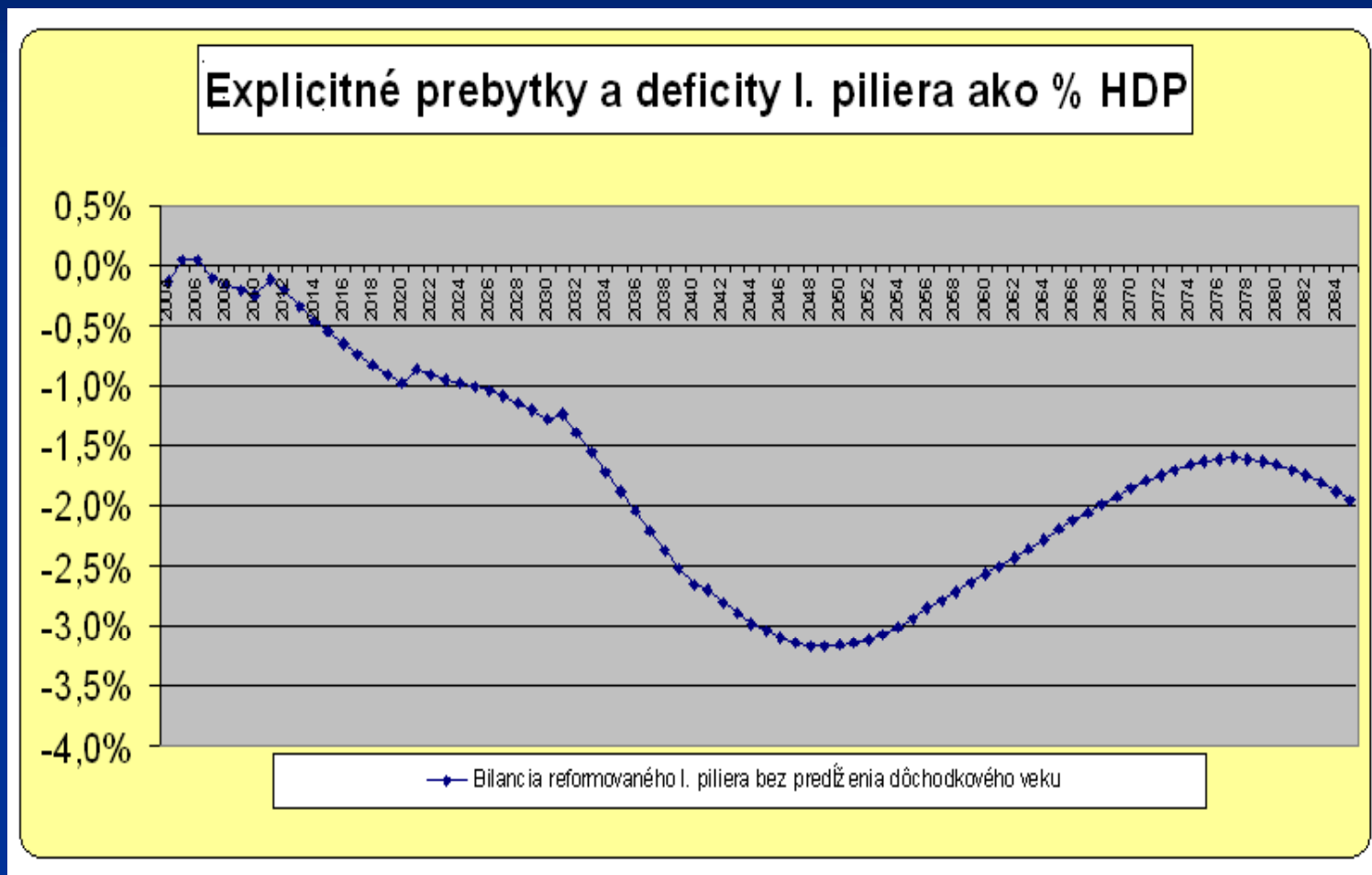
zamestnávateľ

6,4 %

21,6 %

**+ možné doplnkové
dôchodkové
poistenie**

Deficity priebežného piliera ohrozujú ekonomiku:

Výhliadky do budúcnosti v súčasnom systéme:

- **Vzrastú náklady na vyplácanie penzií:**
  - v súčasnosti vynakladáme 7,9 % z HDP
  - v roku 2040 by to bolo 13 % z HDP
- **Vzrastie počet dôchodcov**
  - v súčasnosti na 100 prispievateľov 72 poberateľov
  - v roku 2040 100 prispievateľov na cca 112 poberateľov

Hlboký deficit dôchodkového fondu až 3,5% HDP

Zmysel dôchodkovej reformy

Reforma a perspektíva:

Reforma dôchodkového systému v SR sa opiera:

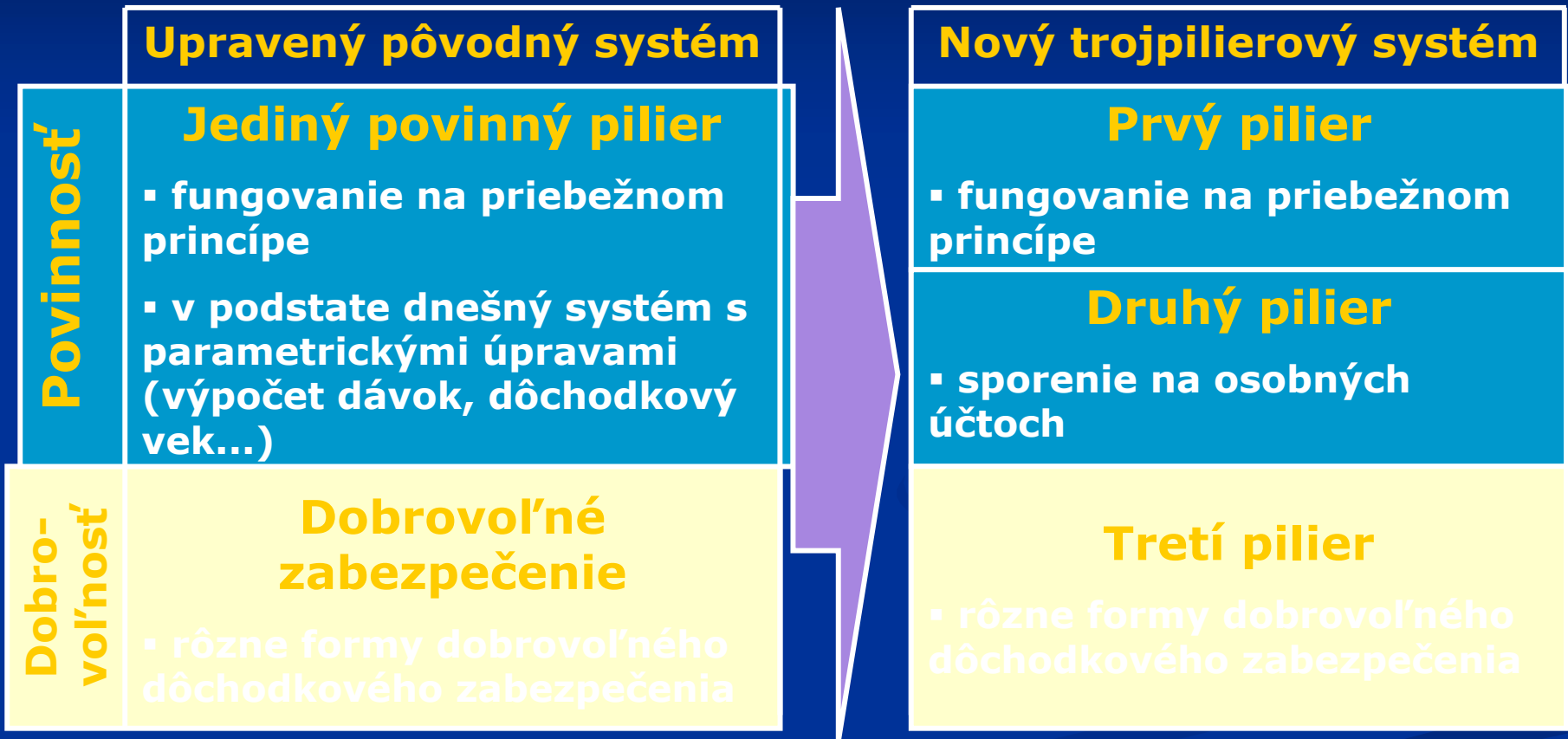
- o programové vyhlásenie vlády SR zo 4.11.2002
- jej aktuálnosť potvrdzujú aj analýzy medzinárodných inštitúcií, (Svetová banka, OECD, MMF, Európska komisia)

Dôchodková reforma v SR sleduje tri základné ciele:

- *a)* zabezpečiť primeranú náhradu príjmu v starobe
- *b)* zabezpečiť finančnú udržateľnosť nového systému
- *c)* zabezpečiť bezpečnosť dôchodkového systému

Obsah dôchodkovej reformy v SR

Nový dôchodkový systém

Dobrovoľný prestup

Fiškálny deficit

Štruktúra fiškálneho deficitu:

- a) bežné deficity priebežného systému - rozdiel medzi ročnými príjmami a výdavkami prvého piliera, ktorý bude existovať aj po uskutočnení reformy
- b) odvádzaním časti odvodov na osobné účty občanov – vznik kapitalizačného piliera

Odvody do priebežného piliera:

**10% starobné dôchodky
6% invalidné dôchodky
2% fond solidarity**

Odvody do kapitalizačného piliera:

10% starobné dôchodky

Celková výška odvodov:

28 %

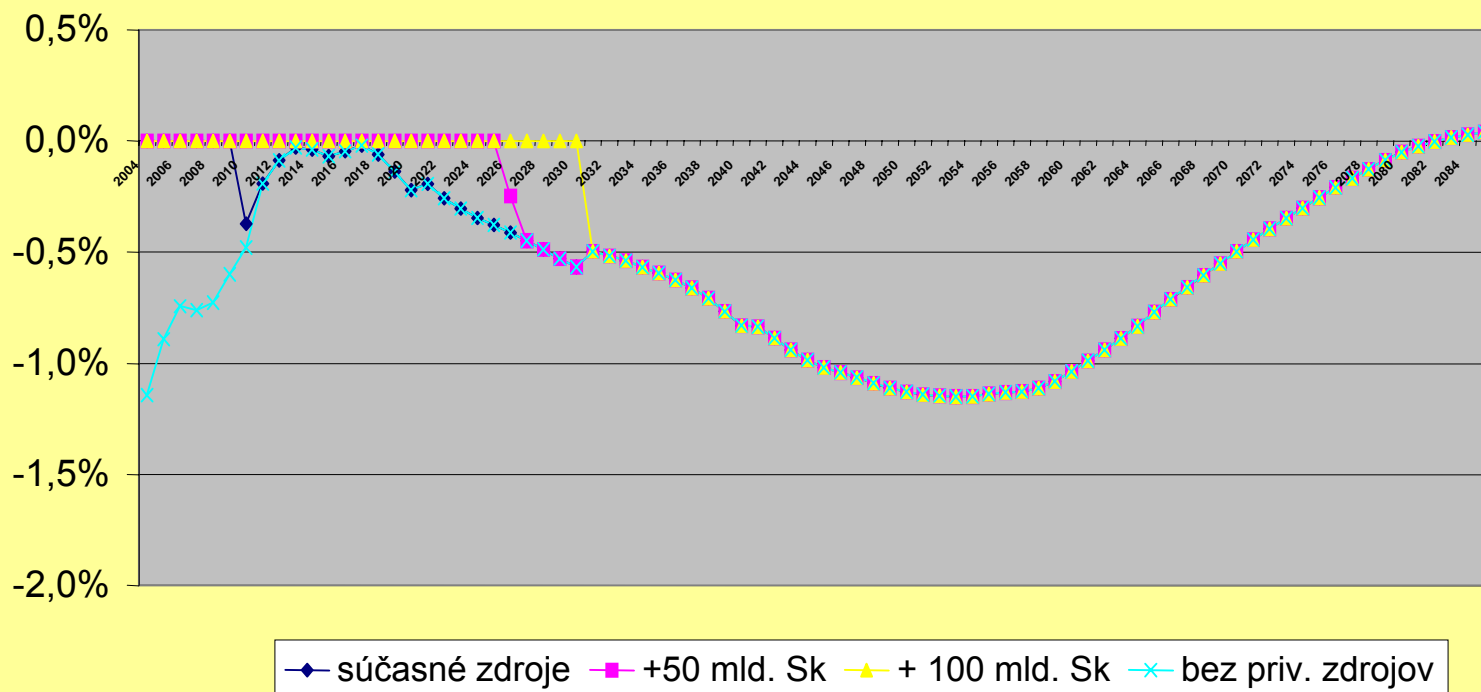
Vek odchodu do dôchodku:

65 rokov muži aj ženy

Valorizácia dôchodkov:

**v zmysle navrhovaného zákona o
sociálnom poistení (50% inflácia + 50% mzdy)**

Prebytky a deficity dôchodkového systému

Odvody do priebežného piliera:

10% starobné dôchodky

6% invalidné dôchodky

2% fond solidarity

Odvody do kapitalizačného piliera:

10% starobné dôchodky

Celková výška odvodov:

28%

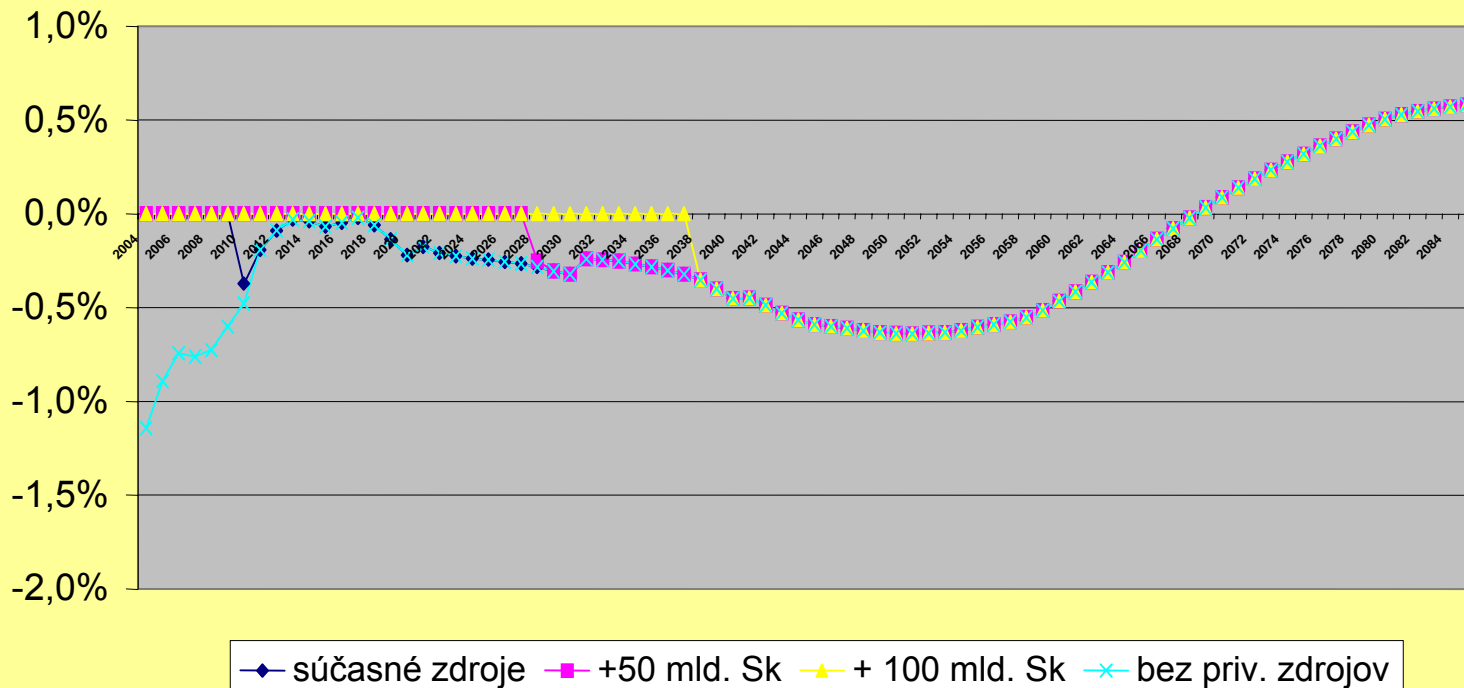
Vek odchodu do dôchodku:

65 rokov muži aj ženy

Valorizácia dôchodkov:

v zmysle navrhovaného zákona o sociálnom poistení (50% inflácia + 50% mzdy) od roku 2020 100% inflácia

Prebytky a deficity dôchodkového systému

Financovanie deficitov v reformovanom dôchodkovom systéme:

- z výnosov z privatizácie sa financujú celkové deficity v priebežnom systéme, nielen tie, ktoré vznikli z dôvodu zavedenia II. piliera,
- z prebytkov Sociálnej poisťovne

Krytie deficitu prostriedkami z privatizácie

v súčasnosti 65 mld Sk → vystačia do r.2009

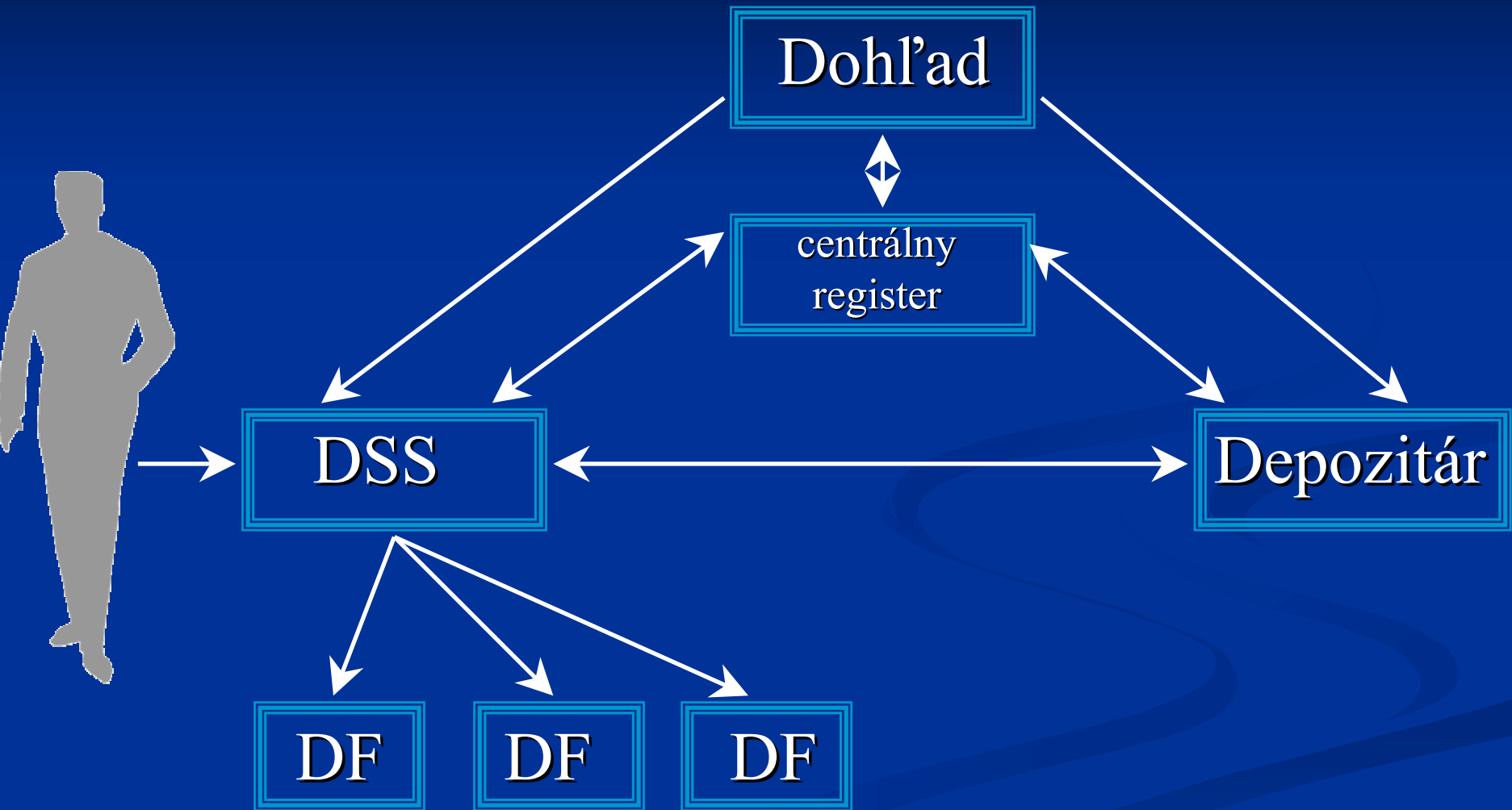
➤ súčasné prostriedky doplnené o 50 mld Sk
→ vystačia do r.2025

➤ súčasné prostriedky doplnené o 100 mld Sk
→ vystačia do r.2030

➤ krytie zo štátneho rozpočtu

➤ ročná výška deficitov: cca 10 – 18 mld Sk

Fungovanie systému

Účasť v novom trojpilierovom systéme

Povinne:

- zamestnanci novovstupujúci na trh práce
- SZČO s príjmom > 110.000,- Sk

Mimo systému

- občania, ktorí sú v systéme sporenia menej ako 10 rokov do zákonom stanoveného dôchodkového veku
- zamestnanci v tzv. silových rezortoch

Štruktúra platenia odvodov

10%
sporenie

2.pilier

10%
priebežné
financovanie

1.pilier

3,5%

Rezervný
fond

4-5%

Invalidné
dôchodky

Riešenie invalidných a pozostalostných dôchodkov

Pôvodný systém:

- súčasne vyplácané dôchodky (s prehodnotením podľa nového zákona o Sociálnom poistení)

Nový trojpilierový systém:

- povinné poistenie u komerčných životných poisťovní pre všetkých občanov, ktorí prestúpia do nového systému
- zabezpečené dôchodkovou spoločnosťou

Bezpečnosť systému

1. Dohľad vykonávaný Úradom pre finančný trh prostredníctvom novozriadenej sekcie
2. Presne stanovené informácie, ktoré musia byť prístupné on-line, on-time
3. Silná úloha depozitára (safe custody)
4. Presne stanovené verejne zverejňované informácie o dôchodkových spoločnostiach a ich povinných fondoch

Čo prináša dôchodková reforma?

1. vyššiu náhradu príjmu v starobe – vyššie dôchodky
2. slobodu voľby veku odchodu do dôchodku
3. pozitívny dopad na ekonomiku a podnikateľské prostredie – znižovanie odvodov
(od 1.1.2004 zníženie o 3,25%)
4. inšpiráciu v rámci celoeurópskej diskusie

Dôchodková reforma v SR:

- je behom na dlhú trať
- je národným ekonomickým záujmom
- a znamená že

Staroba ~~=====~~ Chudoba

Ďakujem za pozornosť